

بررسی تحلیلی مشخصات فردی و حرفه‌ای روستائیان دامدار و تحلیل عاملی میزان رضایت ایشان از برنامه‌های ترویجی؛ مورد مطالعه: استان قم

سید داود حاجی میرحیمی^۱

davood_hajimirrahimi@yahoo.com

جایگاه مهم بخش کشاورزی در اقتصاد ملی ایران بواسطه سهم این بخش در تولید ناخالص ملی، صادرات غیر نفتی، ایجاد فرصت‌های شغلی و تأثیر بر امنیت غذایی کشور، ایجاب می‌نماید که از ابزارهای مختلفی برای تقویت آن استفاده شود. در این میان برنامه‌های ترویجی نقش مهمی در نشر نوآوری‌های کشاورزی در جامعه کشاورزی دارد و برای افزایش کیفیت و به روزرسانی آن باید بطور مستمر ارزیابی و اصلاح گردد. بخش دامپروری در استان قم حدود ۲٪ سهم تولیدات دامی کشور را به خود اختصاص داده است و نقش اساسی در توسعه اقتصادی استان ایفا می‌کند. نبود اطلاعات لازم از کیفیت برنامه‌های ترویجی استان مسئله تحقیق است و با استفاده از یافته‌های این مطالعه، برنامه ریزان ترویجی می‌توانند به اصلاح فرایند طراحی، اجرا، ارزشیابی، اصلاح و پیگیری مداوم برنامه‌های متنوع ترویجی بپردازند. این تحقیق به روش پیمایشی و جامعه آماری آن کلیه دامداران روستائی که حداقل در یک دوره ترویجی مرتبط با امور دامداری شرکت کرده‌اند، می‌باشد. ابزار سنجش پرسشنامه‌ای است که اعتبار ظاهری آن توسط پانل متخصصان و پایایی آن از طریق آزمون آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. تحلیل عاملی نشان داد که چهار عامل «توان حرفه‌ای مروجین و کارشناسان ترویج و اطلاع‌رسانی و محتوای آموزشی»، «توان فنی مروجین و کارشناسان ترویج و مختصات زمانی و مکانی برنامه‌ها»، «برنامه‌ریزی آموزشی مناسب» و «امکانات منطقه‌ای برای کاربرد عملی آموزش‌ها» به ترتیب ۲۲/۳۳، ۱۴/۰۵، ۸/۶۸ و ۷/۵ درصد از تغییرات واریانس رضایت روستائیان دامدار از فعالیتهای ترویجی سازمان مورد مطالعه را تبیین نموده‌اند. از طرفی، در میان یازده متغیر مستقل مورد بررسی، چهار متغیر سطح سواد، وضع اقتصادی خانواده، مشارکت خانواده در برنامه‌های ترویجی و محل کسب غالب درآمد زندگیاختلاف معنی‌داری در میزان رضایت روستائیان دامدار از برنامه‌های ترویجی ایجاد کرده است. از پیشنهادات مهم تحقیق این است که با نیازسنجی آموزشی توان فنی و حرفه‌ای مروجین و کارشناسان ترویج در چارچوب نیازهای آموزشی دامداران منطقه افزایش یابد. از طرفی، با توسعه فعالیتهای نهضت سوادآموزی جهت افزایش سطح سواد دامداران برنامه‌ریزی بلندمدتی صورت پذیرد. همچنین، با ایجاد امکانات تولیدی از جمله فرآوری و بسته‌بندی تولیدات متنوع دامی، توان اقتصادی دامداران افزایش پیدا کند.

کلیدواژه‌ها: برنامه‌های ترویجی، رضایت مندی، ترویج کشاورزی.